

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/20-01/10
URBROJ: 613-02-23-21-7

Zagreb, 22. siječnja 2021.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE
ZA 2019.

SADRŽAJ

stranica

I.	MIŠLJENJE	1
II.	PODACI O MINISTARSTVU	3
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	3
	Planiranje i izvršenje plana	4
	Financijski izvještaji	5
	Javna nabava	13
III.	REVIZIJA ZA 2019.	15
	Ciljevi i područja revizije	15
	Kriteriji za izražavanje mišljenja	15
	Metode i postupci revizije	16
	Nalaz za 2019.	17
	Provedba naloga i preporuka	22

I. MIŠLJENJE

Na temelju odredaba članka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), obavljena je financijska revizija Ministarstva zaštite okoliša i energetike (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2019.

Predmet revizije bili su godišnji financijski izvještaji, i to: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke uz financijske izvještaje.

Osim godišnjih financijskih izvještaja, predmet revizije bila je i usklađenost poslovanja Ministarstva sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje. Revizijom usklađenosti poslovanja obuhvaćena su sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, prihodi, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori te javna nabava.

Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 17/20) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

A) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, financijski izvještaji Ministarstva za 2019. sastavljeni su u svim značajnim odrednicama u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o financijskim izvještajima

Mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je u skladu s ISSAI 200 Temeljnim načelima financijske revizije i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom financijskih izvještaja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Isticanje pitanja

Državni ured za reviziju skreće pozornost na točku 3. Nalaza – Potraživanja, u kojoj su opisane činjenice u vezi s potraživanjima za podzajmove dane Hrvatskim vodama iz zajmova primljenih od međunarodnih financijskih institucija (CEB, EIB i IBRD). Navedene činjenice nisu utjecale na izražavanje mišljenja.

B) BEZUVJETNO MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI POSLOVANJA

Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Ministarstva za 2019. u svim značajnim odrednicama obavljano je u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2019. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

Osnova za izražavanje bezuvjetnog mišljenja o usklađenosti poslovanja

Mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je u skladu s ISSAI 400 Načelima revizije usklađenosti i pripadajućim revizijskim standardima.

Za izražavanje mišljenja pribavljeni su dostatni i primjereni revizijski dokazi.

Provjerom usklađenosti poslovanja u odnosu na kriterije za izražavanje mišljenja nisu utvrđene značajnije nepravilnosti.

Obveze Ministarstva

Ministarstvo je obvezno pripremiti, sastaviti i objaviti financijske izvještaje u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvještavanja, uspostaviti unutarnje kontrole u cilju sastavljanja financijskih izvještaja bez pogrešnog iskazivanja zbog prijevare ili pogreške te namjenski i svrhovito koristiti sredstva i voditi poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Obveze Državnog ureda za reviziju

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), cilj revizije je steći razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji kao cjelina sastavljeni bez značajno pogrešnog iskazivanja podataka zbog prijevare ili pogreške, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima te sastaviti izvješće o obavljenoj reviziji. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije jamstvo da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) uvijek otkriti značajno pogrešno iskazivanje kada ono postoji, jer se revizija obavlja na temelju uzorka.

Obavljanjem revizije, državni revizori procjenjuju rizike značajno pogrešnog iskazivanja podataka u financijskim izvještajima te rizike da se poslovanje ne vodi u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima. Na temelju procjene rizika određuju revizijski pristup i postupke te pribavljaju dostatne i primjerene revizijske dokaze koji osiguravaju osnovu za izražavanje mišljenja. Također, provjeravaju unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja te unutarnje kontrole koje osiguravaju usklađenost poslovanja.

Državni ured za reviziju izražava mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima, navedenim u poglavlju III. REVIZIJA ZA 2019. pod naslovom Kriteriji za izražavanje mišljenja.

II. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Prema odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 93/16, 104/16, 116/18 i 127/19), (dalje u tekstu: Zakon), djelokrug Ministarstva obuhvaća poslove koji se odnose na zaštitu i očuvanje okoliša i prirode u skladu s politikom održivog razvoja Republike Hrvatske, upravljanje vodama te upravne i druge poslove iz područja energetike. Ministarstvo obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na opću i sektorsku politiku zaštite okoliša u ostvarivanju uvjeta za održivi razvitak, gospodarenje otpadom, zaštitu zraka, tla, voda, mora, biljnog i životinjskog svijeta u ukupnosti uzajamnog djelovanja, osiguravanje praćenja stanja onečišćenja te provedbe mjera radi sprječavanja onečišćenja zraka, tla, voda i morskog okoliša, provedbu mjera radi sprječavanja svjetlosnog onečišćenja okoliša, izrađuje prijedloge zakona i propisa iz područja zaštite okoliša (zaštite zraka, tla, mora, klime i ozonskog sloja i zaštite od svjetlosnog onečišćenja okoliša). Planira i predlaže strategiju niskougljičnog razvoja, strategiju prilagodbe klimatskim promjenama, strategiju održivog razvoja, upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem te planove, programe i mjere za njihovu provedbu te provedbu mjera zaštite; provedbu ciljeva zaštite okoliša utvrđenih planskim i strateškim dokumentima zaštite okoliša i izradu izvješća o stanju okoliša u državi, provedbu procjene utjecaja na okoliš, utvrđivanje mjera, uvjeta i suglasnosti zaštite okoliša, gospodarenje otpadom, izradu i provedbu planskih dokumenata u gospodarenju otpadom, pripremu prijedloga standarda zaštite okoliša, ocjenjivanje uvjeta za rad pravnih i fizičkih osoba iz područja zaštite okoliša, utvrđivanje politike djelovanja, obavljanje upravnog nadzora i nadzora nad stručnim radom Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Državnog hidrometeorološkog zavoda, Agencije za ugljikovodike – prema odredbama članka 16. Zakona o osnivanju Agencije za ugljikovodike (Narodne novine 14/14 i 73/17), nacionalnih parkova i parkova prirode, upravne i inspekcijske poslove iz područja zaštite okoliša. Nadalje, obavlja poslove u vezi s očuvanjem bioraznolikosti, georaznolikosti, održivim korištenjem prirodnih dobara, očuvanjem i zaštitom dijelova prirode, uključujući zaštićena područja i područja ekološke mreže. Osigurava, prati i nadzire provedbu mjera zaštite i očuvanja prirode, koordinira izradu strateških i planskih dokumenata u zaštiti prirode i provedbu operativnih programa sufinanciranih sredstvima Europske unije za područje zaštite prirode. Također, do 1. travnja 2019. Ministarstvo je provodilo inspekcijske poslove zaštite prirode, koji su početkom travnja 2019. preneseni na Državni inspektorat.

Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: upravljanje vodama, zaštitu od štetnog djelovanja voda i leda, zaštitu od erozija i bujica, upravljanje vodnim dobrom i njegovo korištenje, navodnjavanje i melioracijsku odvodnju, provedbu zaštite voda i vodnog okoliša od onečišćenja, provedbu zaštite mora od onečišćenja s kopna, korištenje voda za različite namjene, djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda, provođenje upravnog i inspekcijskog nadzora iz područja upravljanja vodama, poslove u vezi s korištenjem pretpripravnih i strukturnih fondova Europske unije i drugih međunarodnih izvora financiranja za projekte vodnog gospodarstva. Obavlja upravne i druge poslove iz područja energetike, istraživanja i eksploatacije ugljikovodika i geotermalnih voda za energetske svrhe te poslove koji se odnose na obnovljive izvore energije i kogeneraciju, izrađuje prijedloge zakona i propisa iz područja energetike (električne i toplinske energije, nafte, naftnih derivata, prirodnog plina, nuklearne energetike, obnovljivih izvora energije, istraživanja i eksploatacije ugljikovodika, energetske učinkovitosti), planira i predlaže strategiju energetske razvitka. Obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Unutarnje ustrojstvo, nazivi unutarnjih ustrojstvenih jedinica i njihov djelokrug, način upravljanja tim jedinicama, okvirni broj državnih službenika i namještenika te druga pitanja od značenja za rad Ministarstva uređeni su Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i energetike (Narodne novine 9/18, 67/19 i 79/19.). Navedenom Uredbom predviđeno je 575 zaposlenika. Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva zaštite okoliša i energetike donesen je u svibnju 2018., a zadnje izmjene donesene su u listopadu 2019.

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Glavno tajništvo, Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom, Uprava za klimatske aktivnosti, održivi razvoj i zaštitu zraka, tla i od svjetlosnog onečišćenja, Uprava za zaštitu prirode, Uprava za energetiku, Uprava vodnoga gospodarstva i zaštitu mora, Zavod za zaštitu okoliša i prirode, Uprava za programe i projekte EU, europske i međunarodne poslove, Samostalni sektor za pravne poslove, Samostalna služba za odnose s javnošću i protokol, Samostalni odjel za unutarnju reviziju te Uprava za inspekcijske poslove (do 1. travnja 2019.). U okviru pojedinih ustrojstvenih jedinica ustrojene su sektori, službe i odjeli.

Početak siječnja 2019. Ministarstvo je preuzelo sve poslove i zaposlenike zatečene na preuzetim poslovima, imovinu, opremu, pismohranu i drugu dokumentaciju, sredstva za rad, nekretnine, prava i obveze te financijska sredstva Hrvatske agencije za zaštitu okoliša i prirode (dalje u tekstu: HAOP), u skladu s odredbama članka 73. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine 118/18). Nadalje, početkom travnja 2019. iz Ministarstva je izdvojena Uprava za inspekcijske poslove, koja je postala dijelom Državnog inspektorata, prema odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 116/18) i Zakona o Državnom inspektoratu (Narodne novine 115/18).

U skladu s odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (Narodne novine 85/20), koji je stupio na snagu u srpnju 2020., Ministarstvo je nastavilo s radom kao Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja te je preuzelo poslove iz djelokruga Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, koje je prestalo s radom.

Početak 2019. Ministarstvo je imalo 568, a koncem 2019. 446 zaposlenika, što je 122 zaposlenika manje (zbog izdvajanja zaposlenika iz Ministarstva u Državni inspektorat).

Zakonski predstavnik Ministarstva od 9. lipnja 2017. je dr. sc. Tomislav Ćorić.

Planiranje i izvršenje plana

Financijski plan Ministarstva za 2019. iznosio je 1.925.809.077,00 kn. Izmjenama i dopunama državnog proračuna te preraspodjelama na temelju odluka ministra financija, Financijski plan smanjen je za 276.711.814,00 kn ili 14,4 % te iznosi 1.649.097.263,00 kn.

Izmjenama i dopunama Financijskog plana sredstva za provedbu programa Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite voda i mora smanjena su za 314.877.586,00 kn ili 28,3 % (najvećim dijelom za provedbu aktivnosti Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020., prioriteta 5 i 6) zbog kašnjenja u javnoj nabavi i provedbi radova projekata iz područja vodnog gospodarstva, a u okviru programa Gospodarenje otpadom za 292.714.070,00 kn ili 49,6 % (najvećim dijelom zbog dugotrajnih postupaka javne nabave za projekte Nabava spremnika, Izgradnja centara gospodarenja otpadom i Natura 2000).

U okviru programa Razvoj energetskeg sustava i gospodarenja ugljikovodicima povećana su planirana sredstva za 295.248.779,00 kn ili 335,2 % zbog provedbe aktivnosti Financiranje prve faze projekta plutajućeg terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku (planirane u iznosu od 350.000.000,00 kn).

Vrijednosno značajnije financiranje rashoda i izdataka za 2019. planirano je sredstvima Kohezijskog fonda u iznosu od 699.476.582,00 kn, državnog proračuna u iznosu od 517.075.880,00 kn, Europskog fonda za regionalni razvoj u iznosu od 216.295.949,00 kn, sredstvima učešća za pomoći u iznosu od 85.167.823,00 kn, primitaka od zaduživanja u iznosu od 73.000.000,00 kn, Švicarskog instrumenta u iznosu od 20.000.000,00 kn, ostalih prihoda za posebne namjene u iznosu od 17.837.151,00 kn te ostalih pomoći i darovnica u iznosu od 12.501.573,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi i izdaci planirani su za provedbu sljedećih programa: Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite voda i mora u iznosu od 797.570.137,00 kn, Razvoj energetskeg sustava i gospodarenja ugljikovodicima u iznosu od 383.338.779,00 kn, Gospodarenje otpadom u iznosu od 297.958.572,00 kn, Zaštita okoliša u iznosu od 127.503.691,00 kn te Zaštita prirode u iznosu od 34.104.084,00 kn.

Prema podacima iz državne riznice, rashodi i izdaci u 2019. izvršeni su u iznosu od 1.661.026.466,00 kn, od čega se vrijednosno značajniji odnose na rashode i izdatke za provedbu programa Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite voda i mora u iznosu od 798.917.024,00 kn, Razvoj energetskeg sustava i gospodarenja ugljikovodicima u iznosu od 377.118.411,00 kn, Gospodarenje otpadom u iznosu od 330.495.146,00 kn, Zaštita okoliša u iznosu od 114.490.749,00 kn te Zaštita prirode u iznosu od 31.486.198,00 kn.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15) donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2020. i 2021. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi i izdaci za 2020. u iznosu od 2.486.459.301,00 kn te za 2021. u iznosu od 2.525.123.659,00 kn.

Od srpnja 2020. Ministarstvo je nastavilo s radom kao Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja te je preuzelo i poslove iz djelokruga Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, koje je prestalo s radom, u skladu s odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave iz srpnja 2020.

Financijski izvještaji

Ministarstvo je obvezno voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o obvezama te Bilješke.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2019., ukupni prihodi ostvareni su u iznosu od 1.687.579.380,00 kn, što je 897.970.625,00 kn ili 113,7 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2018.	Ostvareno za 2019.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	507.829.705,00	991.135.013,00	195,2
2.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	26.044.046,00	30.284.285,00	116,3
3.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	255.735.004,00	666.160.082,00	260,5
Ukupni prihodi		789.608.755,00	1.687.579.380,00	213,7

Vrijednosno značajniji ostvareni su prihodi od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 991.135.013,00 kn, koji čine 58,7 % ukupnih prihoda, i prihodi iz državnog proračuna u iznosu od 666.160.082,00 kn, koji čine 39,5 % ukupnih prihoda.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna u iznosu od 991.135.013,00 kn ostvarene su iz Kohezijskog fonda u iznosu od 708.221.801,00 kn, Europskog fonda za regionalni razvoj u iznosu od 246.620.188,00 kn, Švicarskog instrumenta u iznosu od 20.000.000,00 kn, ostalih pomoći u iznosu od 14.035.678,00 kn i pomoći EU-a u iznosu od 2.257.346,00 kn. Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna veće su za 483.305.308,00 kn ili 95,2 % od pomoći ostvarenih u 2018., najvećim dijelom zbog većeg ostvarenja EU sredstava iz Kohezijskog fonda i Europskog fonda za regionalni razvoj.

Vrijednosno značajniji prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada odnose se na prihode od prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova u iznosu od 26.952.117,00 kn te stručnih ispita za energetska zvanja u iznosu od 3.021.912,00 kn.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza odnose se na prihode iz državnog proračuna. Veći su za 410.425.078,00 kn ili 160,5 % u odnosu na prihode iz državnog proračuna ostvarene u 2018., najvećim dijelom zbog početka financiranja aktivnosti Prve faze projekta plutajućeg terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku u iznosu od 350.000.000,00 kn. U okviru prihoda iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza, vrijednosno značajniji su prihodi za financiranje Prve faze projekta plutajućeg terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku u iznosu od 350.000.000,00 kn, aktivnosti Administracija i upravljanje u iznosu od 79.321.494,00 kn te sredstva na ime zajma u vezi s provedbom kapitalnog projekta CEB – obrana od poplava u iznosu od 72.995.099,00 kn. Navedena sredstva doznačena su Hrvatskim vodama, koje su zadužene za provedbu projekata.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2019., ukupni rashodi i izdaci ostvareni su u iznosu od 1.664.614.362,00 kn, što je 906.263.680,00 kn ili 119,5 % više u odnosu na prethodnu godinu.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi i izdaci

u kn

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno za 2018.	Ostvareno za 2019.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	67.739.174,00	71.299.011,00	105,3
2.	Materijalni rashodi	71.148.948,00	85.517.212,00	120,2
3.	Financijski rashodi	37.807,00	229.116,00	606,0
4.	Subvencije	8.569.340,00	28.305.987,00	330,3
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	515.923.412,00	907.784.158,00	176,0
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	0,00	14.200,00	-
7.	Ostali rashodi	12.963.634,00	493.872.239,00	3 809,7
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	2.494.431,00	2.460.502,00	98,6
9.	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	79.473.936,00	75.131.937,00	94,5
Ukupni rashodi i izdaci		758.350.682,00	1.664.614.362,00	219,5
Ukupni prihodi (veza Tablica broj 1)		789.608.755,00	1.687.579.380,00	213,7
Višak prihoda		31.258.073,00	22.965.018,00	73,5

Vrijednosno značajniji ostvareni su rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna u iznosu od 907.784.158,00 kn, koji čine 54,5 %, i ostali rashodi u iznosu od 493.872.239,00 kn, koji čine 29,7 % ukupnih rashoda i izdataka.

Vrijednosno značajniji rashodi i izdaci ostvareni su za provođenje sljedećih programa: Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite voda i mora u iznosu od 797.727.844,00 kn, Razvoj energetskog sustava i gospodarenja ugljikovodicima u iznosu od 377.181.659,00 kn, Gospodarenje otpadom u iznosu od 336.767.071,00 kn, Zaštita okoliša u iznosu od 113.081.850,00 kn te Zaštita prirode u iznosu od 31.337.001,00 kn.

U odnosu na prethodnu godinu, povećani su svi rashodi, osim rashoda za nabavu nefinancijske imovine. Značajnije su povećani rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna za 391.860.746,00 kn ili 76,0 % (zbog više povučenih sredstava iz Kohezijskog fonda i podnesenih zahtjeva za plaćanje) te ostali rashodi za 480.908.605,00 kn ili 3 709,7 % (najvećim dijelom zbog financiranja Prve faze projekta plutajućeg terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku).

Rashodi za zaposlene u iznosu od 71.299.011,00 kn odnose se na brutoplaće u iznosu od 60.131.807,00 kn, doprinose u iznosu od 9.389.523,00 kn te druge rashode za zaposlene (jubilarne nagrade, dar djeci, otpremnine, naknade za bolest i smrtni slučaj, bolovanje duže od 90 dana te pomoć za rođenje djeteta) u iznosu od 1.777.681,00 kn. U okviru rashoda za plaće iskazane su plaće za posebne uvjete rada u iznosu od 758.142,00 kn i plaće za prekovremeni rad u iznosu od 316.286,00 kn.

Materijalni rashodi u iznosu od 85.517.212,00 kn u većem se dijelu odnose na rashode za usluge u iznosu od 66.301.201,00 kn, ostale nespomenute rashode poslovanja u iznosu od 8.830.386,00 kn te naknade troškova zaposlenima u iznosu od 8.703.048,00 kn. Veći su za 14.368.264,00 kn ili 20,2 % u odnosu na materijalne rashode za 2018., najvećim dijelom zbog rashoda za usluge koji su veći za 11.945.590,00 kn ili 22,0 %.

Vrijednosno značajniji rashodi za usluge odnose se na intelektualne i osobne usluge u iznosu od 40.542.175,00 kn, zakupnine i najamnine u iznosu od 11.231.589,00 kn, računalne usluge u iznosu od 5.357.133,00 kn te komunalne usluge u iznosu od 4.826.491,00 kn.

U okviru rashoda za intelektualne i osobne usluge vrijednosno značajniji rashodi odnose se na usluge odvjetnika vezane za spor između Republike Hrvatske i društva INA-MOL PLC Mađarska u iznosu od 10.956.402,00 kn, savjetodavne usluge u transakciji moguće kupnje dionica koje drži MOL u iznosu od 5.598.822,00 kn, usluge izrade analiza i podloga za Energetsku strategiju Republike Hrvatske u iznosu od 3.749.723,00 kn, izradu stručne podloge, izvješća o istraživanjima i prijedloga planova upravljanja strogo zaštićenim vrstama u iznosu od 3.638.267,00 kn te na usluge na temelju ugovora o djelu u iznosu od 1.380.277,00 kn.

Rashodi za zakupnine i najamnine odnose se na zakup građevinskih objekata u iznosu od 9.850.200,00 kn, licenci u iznosu od 613.973,00 kn, operativni *leasing* za prijevozna sredstva u iznosu od 382.231,00 kn, zakupnine za opremu u iznosu od 295.643,00 kn te ostale zakupnine u iznosu od 89.542,00 kn. Rashodi za zakupnine i najamnine za 2019. veći su za 3.775.186,00 kn ili 50,6 % u odnosu na ostvarene rashode 2018., najvećim dijelom zbog većih rashoda za zakup građevinskih objekata, koji su veći za 3.350.045,00 kn ili 51,5 %. Vrijednosno najznačajniji rashodi odnose se na najam i režijske troškove za poslovni prostor u Zagrebu u iznosu od 6.666.195,00 kn. Ministarstvo je koncem 2019. koristilo 5.439,25 m² zakupljenog poslovnog prostora i 51 parkirališno mjesto na temelju Ugovora o zakupu (uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske), iz srpnja 2014. i listopada 2019. U odnosu na prethodno zaključen Ugovor o zakupu (iz 2014.), u novom Ugovoru o zakupu iz listopada 2019. Ministarstvo je zakupilo 453,3 m² dodatnog prostora (zbog preuzimanja zaposlenika HAOP-a i CEI-a te preseljenja zaposlenika Uprave za energetiku). Također, povećana je mjesečna cijena zakupa ureda (s 10,0 EUR na 10,4 EUR po m²) i mjesečna cijena zakupa parkirališnih mjesta (prema prethodnom ugovoru 45 mjesta bilo je besplatno, a u novom ugovoru se naplaćuju u iznosu od 52,0 EUR po mjestu).

Rashodi za računalne usluge ostvareni su u iznosu od 5.357.133,00 kn te su 4.053.741,00 kn ili 311,0 % veći u odnosu na navedene rashode ostvarene za prethodnu godinu, zbog nabava i implementacija novih programskih rješenja. Vrijednosno značajniji rashodi za računalne usluge ostvareni su u okviru kapitalnog projekta Informatizacija uprave u iznosu od 2.490.083,00 kn (za nabavu sustava za upravljanje ljudskim resursima i dokumentacijom zaposlenika u iznosu od 1.281.250,00 kn) te kapitalnog projekta Informacijski sustav zaštite okoliša i prirode u iznosu od 1.494.731,00 kn (usluge uspostave i nadogradnje informacijskog sustava te usluge preventivnog, korektivnog i adaptivnog održavanja informacijskog sustava).

Rashodi za komunalne usluge ostvareni su u iznosu od 4.826.491,00 kn te su 4.414.067,00 kn veći u odnosu na 2018., zbog većeg izvršenja inspekcijskih rješenja. Vrijednosno značajnije komunalne usluge u iznosu od 4.648.346,00 kn odnose se na usluge uklanjanja opasnog i neopasnog otpada i sanacije otpadom onečišćenih lokacija, na temelju inspekcijskih rješenja.

Ostali nespomenuti rashodi poslovanja u iznosu od 8.830.386,00 kn u većem dijelu odnose se na članarine u iznosu od 4.803.188,00 kn i naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela u iznosu od 3.142.923,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za međunarodne članarine odnose se na članarinu za Multilateralni fond za provedbu Montrealskog protokola u iznosu od 1.649.227,00 kn (program Zaštite okoliša) te za Međunarodnu komisiju za zaštitu rijeke Dunav u iznosu od 730.437,00 kn i Međunarodnu komisiju za sliv rijeke Save u iznosu od 478.441,00 kn (program Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite voda i mora).

Rashodi za subvencije ostvareni su u iznosu od 28.305.987,00 kn, u okviru kapitalnog projekta Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Veći su za 19.736.647,00 kn ili 230,3 %, u odnosu na rashode za subvencije ostvarene za 2018., zbog provedbe projekta Naturavita, projekta Povećanja energetske učinkovitosti u industriji i sektoru turizam i trgovina te evidentiranja rashoda za izgradnju centara za gospodarenje otpadom. Vrijednosno značajniji rashodi odnose se na dane subvencije za povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, od čega u proizvodnim industrijama u iznosu od 10.585.621,00 kn, a u uslužnom sektoru turizma i trgovine u iznosu od 10.255.515,00 kn.

Rashodi za pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna u iznosu od 907.784.158,00 kn veći su za 391.860.746,00 kn ili 76,0 % u odnosu na rashode za pomoći za 2018., zbog više povučenih sredstava iz Kohezijskog fonda i podnesenih zahtjeva za plaćanje. U većem dijelu odnose se na pomoći za provedbu kapitalnih projekata u okviru programa Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite voda i mora u iznosu od 717.982.368,00 kn (koje su financirane sredstvima Kohezijskog fonda u iznosu od 503.740.352,00 kn, Europskog fonda za regionalni razvoj u iznosu od 104.447.991,00 kn, sredstvima učešća za pomoći u iznosu od 81.374.020,00 kn, Švicarskog instrumenta u iznosu od 20.000.000,00 kn te iz prihoda državnog proračuna u iznosu od 8.420.005,00 kn) i programa Gospodarenje otpadom u iznosu od 163.464.726,00 kn (koje su financirane sredstvima Kohezijskog fonda u iznosu od 152.108.085,00 kn, Europskog fonda za regionalni razvoj u iznosu od 10.152.029,00 kn te općih prihoda i primitaka u iznosu od 1.204.612,00 kn).

Ostali rashodi ostvareni su u iznosu od 493.872.239,00 kn. Vrijednosno značajniji ostvareni su u okviru dva kapitalna projekta, financiranje Prve faze projekta plutajućeg terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku u iznosu od 350.000.000,00 kn te Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. godine u iznosu od 135.843.858,00 kn (odnose se na projekte u vezi s povećanjem energetske učinkovitosti i korištenjem obnovljivih izvora energije za subjekte izvan javnog sektora u iznosu od 102.620.856,00 kn, projekte izgradnje centara za gospodarenje otpadom za subjekte u javnom sektoru u iznosu od 33.114.082,00 kn te projekt Naturavita u iznosu od 108.920,00 kn). U odnosu na prethodnu godinu veći su za 480.908.605,00 kn ili 3.709,7 %.

Razlog povećanja rashoda je financiranje Prve faze projekta plutajućeg terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku u iznosu od 350.000.000,00 kn, projekta Povećanja energetske učinkovitosti u industriji u iznosu od 102.620.856,00 kn te projekta Izgradnje centara za gospodarenje otpadom u iznosu od 33.223.002,00 kn (od kojih je vrijednosno značajniji projekt Izgradnja Centra za gospodarenje otpadom Biljane Donje u iznosu od 26.272.706,00 kn).

Prema Odluci o financiranju prve faze projekta Plutajućeg terminala za ukapljeni prirodni plin na otoku Krku, koju je Vlada Republike Hrvatske donijela u siječnju 2019. (dalje u tekstu: Odluka o financiranju), ukupna procijenjena vrijednost investicije iznosi 234.000.000,00 EUR.

Financiranje je predviđeno iz sljedećih izvora: bespovratna sredstva Europske komisije u iznosu od 101.400.000,00 EUR, sredstva Ministarstva u iznosu od 100.000.000,00 EUR (50.000.000,00 EUR u 2019. i 50.000.000,00 EUR do konca 2020.) te sredstva vlasnika društva LNG Hrvatska d.o.o. (Hrvatske elektroprivreda d.d. i Plinacro d.o.o.) u iznosu od 32.600.000,00 EUR. Prema Odluci o financiranju, sredstva Ministarstva u iznosu od 100.000.000,00 EUR namijenjena su za pokriće dijela kapitalnih troškova nabave FSRU broda i izgradnje pristana s pomoćnim postrojenjima i visokotlačnim priključnim plinovodom za plutajući terminal za ukapljeni prirodni plin, a društvo LNG Hrvatska d.o.o. obvezno je dostaviti obrazloženje i dokumentaciju o utrošku sredstava. U skladu s Odlukom o financiranju, Ministarstvo je doznačilo prvu tranšu kapitalne pomoći u iznosu od 350.000.000,00 kn na račun društva LNG Hrvatska d.o.o. sredinom prosinca 2019., a drugu u iznosu od 25.000.000,00 kn sredinom siječnja 2020. U ožujku 2020. društvo LNG Hrvatska d.o.o. dostavilo je Izvješće o utrošku sredstava u iznosu od 375.000.000,00 kn te preslike računa za nabavu FSRU broda u iznosu od 290.721.758,00 kn i za radove izgradnje pristana u iznosu od 84.278.242,00 kn te izvoda kojima se potvrđuje da su računi plaćeni.

Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova najvećim dijelom u iznosu od 72.995.100,00 kn odnose se na sredstva prenesena Hrvatskim vodama na ime zajma u vezi s provedbom kapitalnog projekata CEB – obrana od poplava.

Višak prihoda za 2019. iskazan je u iznosu od 22.965.018,00 kn. Iz prijašnjih razdoblja prenesen je višak prihoda u iznosu od 115.002.017,00 kn. Navedeni višak prihoda umanjen je u 2019. za 8.956.457,00 kn i uvećan za 7.871.831,00 kn te koncem 2019. iznosi 113.917.391,00 kn. Umanjenje se najvećim dijelom odnosi na prijenos Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti neutrošenih sredstava Darovnice u iznosu od 7.650.195,00 kn, a uvećanje na donos rezultata poslovanja bivšeg HAOP-a (koji je 1. siječnja 2019. pripojen Ministarstvu) u iznosu od 7.871.799,00 kn. Višak prihoda je najvećim dijelom ostvaren od namjenskih prihoda od prodaje emisijskih jedinica stakleničkih plinova u iznosu od 107.859.899,00 kn. Navedena sredstva, većim dijelom, namijenjena su za pokriće troškova administriranja sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova, upravnih poslova, poslova nacionalnog sustava za praćenje emisija stakleničkih plinova i drugih aktivnosti.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2019., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora iskazana je u iznosu od 1.405.618.456,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2019.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2019.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja 2019.	31. prosinca 2019.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	8.778.229,00	9.091.174,00	103,6
1.1.	Građevinski objekti	3.006.700,00	2.751.939,00	91,5
1.2.	Postrojenja i oprema	5.281.825,00	5.454.032,00	103,3
1.3.	Prijevozna sredstva	4.019,00	132.917,00	3 307,2
1.4.	Druga nefinancijska imovina	485.685,00	752.286,00	154,9
2.	Financijska imovina	1.529.332.461,00	1.396.527.281,00	91,3
2.1.	Novčana sredstva	7.854.279,00	0,00	-
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	40.602.851,00	50.920.841,00	125,4
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	1.336.831.102,00	1.184.410.080,00	88,6
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	138.443.185,00	155.800.407,00	112,5
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	5.601.044,00	5.395.953,00	96,3
	Ukupno imovina	1.538.110.690,00	1.405.618.455,00	91,4
3.	Obveze	50.188.002,00	60.976.638,00	121,5
3.1.	Obveze za rashode poslovanja	48.051.165,00	60.976.638,00	126,9
3.2.	Obveze za kredite i zajmove	2.136.837,00	0,00	-
4.	Vlastiti izvori	1.487.922.687,00	1.344.641.818,00	90,4
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	1.538.110.689,00	1.405.618.456,00	91,4
	Izvanbilančni zapisi	774.570.513,00	2.895.406.543,00	373,8

Vrijednost imovine koncem 2019. manja je za 132.492.235,00 kn ili 8,6 % u odnosu na početak godine, najvećim dijelom zbog manjih potraživanja za dane zajmove u iznosu od 152.421.022,00 kn ili 11,4 %.

Građevinski objekti odnose se na 12 mjernih postaja za praćenje kakvoće zraka. Postrojenja i oprema u iznosu od 5.454.032,00 kn najvećim dijelom odnosi se na instrumente, uređaje i strojeve, uredsku opremu i namještaj te komunikacijsku opremu.

Druga nefinancijska imovina u iznosu od 752.286,00 kn najvećim dijelom odnosi se na ulaganja na tuđoj imovini radi prava korištenja (radovi i opremanje poslovnog prostora koje koristi Ministarstvo) u iznosu od 531.716,00 kn.

Koncem 2019. potraživanja iznose 1.408.647.121,00 kn, od čega se na potraživanja za dane zajmove odnosi 1.184.410.080,00 kn, prihode poslovanja 173.316.200,00 kn, potraživanja za depozit i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo 50.920.841,00 kn. Ispravak vrijednosti potraživanja iznosi 17.515.793,00 kn te potraživanja koncem 2019. iznose 1.391.131.328,00 kn.

Potraživanja iskazana koncem 2019. manja su za 124.745.810,00 kn ili 8,2 % u odnosu na početak godine kada su iznosila 1.515.877.138,00 kn. Najznačajnije su smanjena potraživanja za dane zajmove, koja su manja za 152.421.022,00 kn ili 11,4 %.

Potraživanja za dane zajmove u iznosu od 1.184.410.080,00 kn odnose se na podzajmove dane Hrvatskim vodama iz zajmova primljenih od međunarodnih financijskih institucija (CEB, EIB i IBRD) u iznosu od 1.146.410.080,00 kn te na potraživanja od Hrvatske banke za obnovu i razvitak (dalje u tekstu: HBOR) u iznosu od 38.000.000,00 kn.

Potraživanja od Hrvatskih voda odnose se na zajam Europske investicijske banke (EIB) i Razvojne banke Vijeća Europe (CEB) odobren za kapitalni projekt Financiranje vodnokomunalne infrastrukture u iznosu od 639.104.268,00 kn, Razvojne banke Vijeća Europe (CEB) u iznosu od 214.548.175,00 kn za Projekt zaštite od poplava te zajma Svjetske banke za projekt Zaštita od onečišćenja voda u priobalnom području – projekt Jadran II u iznosu od 180.057.537,00 kn i za kapitalni projekt Unutarnje vode u iznosu od 112.700.100,00 kn.

Potraživanja od HBOR-a u iznosu od 38.000.000,00 kn odnose se na sredstva koja HBOR isplaćuje jedinicama lokalne samouprave (sredstva nisu bespovratna) u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. (financijski instrument ESIF Krediti za javnu rasvjetu iz Prioritetne osi 4 Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije OPKK).

Potraživanja za prihode poslovanja iznose 173.316.200,00 kn, ispravak vrijednosti 17.515.793,00 kn te navedena potraživanja koncem 2019. iznose 155.800.407,00 kn. Vrijednosno najznačajnija odnose se na potraživanja od državnog proračuna za prihode za posebne namjene ostvarene od trgovanja (prodajom) emisijskim jedinicama stakleničkih plinova u iznosu od 108.369.669,00 kn, za koncesije (iz područja energetike i vodnog gospodarstva) u iznosu od 13.325.097,00 kn, za uplate nacionalnih parkova (zajednička sredstva) u iznosu od 24.593.277,00 kn, za posebne namjene (energetika i naftno rudarstvo – ispiti i drugo) u iznosu od 4.759.527,00 kn te na preuzeta potraživanja bivšeg Centra za praćenje poslovanja energetske sektora i investicija (dalje u tekstu: CEI) za usluge savjetovanja Ministarstvu kulture i jednom trgovačkom društvu u ukupnom iznosu od 1.155.061,00 kn.

Potraživanja za depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo iznose 50.920.841,00 kn. Vrijednosno značajnija su potraživanja od krajnjih korisnika za dane predujmove za EU projekte u iznosu od 30.760.595,00 kn, od čega se na potraživanja za projekte iz područja vodnog gospodarstva, financiranih u okviru programa Razvoj sustava javne odvodnje i zaštite voda i mora odnosi 22.492.418,00 kn, a na potraživanja za deset projekata iz područja energetike za povećanje energetske učinkovitosti u industriji i u sektoru turizma 8.268.177,00 kn.

Vrijednosno značajnija potraživanja za projekte iz područja vodnog gospodarstva su potraživanja za predujmove dane za provedbu četiri projekata: Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Velika Gorica u iznosu od 15.340.616,00 kn, Sustav odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda aglomeracije Varaždin u iznosu od 4.410.461,00 kn, Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Nin-Privlaka-Vrsi u iznosu od 2.308.965,00 kn te Poboljšanje vodno-komunalne infrastrukture aglomeracije Petrinja u iznosu od 432.376,00 kn.

Od ukupno iskazanih potraživanja koncem 2019. dospjela potraživanja iznose 46.493.668,00 kn. U navedeni iznos nisu uključena dospjela potraživanja za koja je obavljen ispravak vrijednosti koji iznosi 17.515.793,00 kn. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na potraživanja za dane koncesije u iznosu od 24.453.902,00 kn i zatezne kamate u iznosu od 5.711.518,00 kn, odnosno ukupno u iznosu od 30.165.420,00 kn.

Tijekom 2019. i u prethodnom razdoblju poduzimane su mjere naplate (opomene, postupci prisilne naplate, prijave u stečajnim postupcima). U 13 stečajnih postupaka Ministarstvo je prijavilo potraživanja u iznosu od 9.691.226,00 kn, a za potraživanja od četiri koncesionara u iznosu od 5.905.503,00 kn vode se sudski postupci. Sredinom veljače 2020. na temelju Odluke Ministarstva proveden je otpis nenaplativih potraživanja od devet koncesionara u iznosu od 1.398.711,00 kn, koji su rješenjima nadležnog trgovačkog suda brisani iz sudskog registra.

Koncem 2019. ukupne obveze iznose 60.976.638,00 kn. Odnose se na obveze prema državnom proračunu za EU predujmove dane krajnjim korisnicima EU sredstava u iznosu od 34.318.367,00 kn, obveze za povrat u državni proračun sredstava u vezi s EU projektima u iznosu od 19.199.666,00 kn, za zaposlene u iznosu od 5.283.091,00 kn (plaća i naknade zaposlenima za prosinac 2019., podmirene u siječnju 2020.), materijalne rashode u iznosu od 1.735.348,00 kn i na druge obveze u iznosu od 440.166,00 kn. Obveze koncem 2019. veće su 10.788.636,00 kn od obveza početkom godine, najvećim dijelom zbog povećanja obveza za povrat u državni proračun po EU projektima. Na koncu 2019. dospjele obveze iznosile su 428,00 kn.

U okviru obveza za dane predujmove za EU projekte vrijednosno značajnije obveze u iznosu od 33.250.720,00 kn odnose se na obveze za povrat predujmova koji su dani korisnicima EU projekata na temelju zaključenih ugovora iz područja vodnog gospodarstva u iznosu od 22.492.418,00 kn, iz područja energetike u iznosu od 8.268.177,00 kn te za projekt LIFE u iznosu od 2.490.125,00 kn.

Izvanbilančni zapisi u iznosu od 2.895.406.543,00 kn većim se dijelom odnose na instrumente osiguranja plaćanja u iznosu od 2.160.365.776,00 kn i potencijalne obveze po sudskim sporovima u iznosu od 678.302.453,00 kn. U odnosu na početno stanje, izvanbilančni zapisi veći su za 2.120.836.030,00 kn ili 273,8 % zbog povećanja instrumenata osiguranja plaćanja (sa 106.248.994,00 kn na 2.160.365.776,00 kn). Vrijednosno značajniji instrumenti osiguranja plaćanja odnose se na zadužnice po koncesijskim ugovorima za naftno rudarstvo i geotermalne vode u iznosu od 2.047.082.564,00 kn. Vrijednosno značajnije potencijalne obveze odnose se na naknadu štete proizvođaču prirodnog plina zbog izgubljene dobiti u iznosu od 535.128.202,00 kn (na temelju tužbe iz svibnja 2017.) i naknadu štete (na temelju prijedloga za mirno rješenje spora iz svibnja 2017.) nastale tijekom poplave zbog proboja nasipa rijeke Save kod Račinovaca i Rajeva Sela u iznosu od 36.450.000,00 kn.

Javna nabava

Ministarstvo je za 2019. donijelo Plan nabave roba, radova i usluga te pet izmjena i dopuna Plana nabave. Prema posljednjim izmjenama i dopunama, planirana je nabava roba, radova i usluga procijenjene vrijednosti od 106.914.349,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Plan nabave za 2019. te Registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma objavljeni su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske prema odredbama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17).

Prema Statističkom izvještaju o javnoj nabavi za 2019., zaključeno je 16 ugovora o nabavi roba i usluga i okvirni sporazum u vrijednosti od 12.360.282,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Na temelju otvorenih postupaka javne nabave, zaključeno je 13 ugovora o javnoj nabavi roba i usluga u vrijednosti od 7.779.283,00 kn i jedan okvirni sporazum u vrijednosti od 1.966.999,00 kn. Na temelju pregovaračkih postupaka bez prethodne objave zaključena su dva ugovora o nabavi usluga u vrijednosti od 2.614.000,00 kn. Nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn (jednostavna nabava) iznosila je ukupno 7.364.967,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost.

Do značajnog odstupanja u ostvarenju Plana nabave najvećim dijelom došlo je zbog toga jer su u 2019. pokrenuti planirani postupci javne nabave ukupne procijenjene vrijednosti od 65.088.480,00 kn (usluga izrade planova upravljanja područjima ekološke mreže Natura 2000 u iznosu od 54.416.480,00 kn i nabava vozila za upravljanje ekološkom mrežom u iznosu od 10.672.000,00 kn), a ugovori o nabavi usluga i vozila zaključeni su u 2020.

Ministarstvo je koncem lipnja 2017. donijelo Uputu o planiranju i provedbi postupka nabave robe, radova, usluga i provedbe projektnih natječaja. Izmjene i dopune navedene Upute donesene su u prosincu 2017. i lipnju 2018.

III. REVIZIJA ZA 2019.

Postupci revizije provedeni su od 8. lipnja 2020. do 21. siječnja 2021.

Ciljevi i područja revizije

U skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, određeni su ciljevi financijske revizije.

Ciljevi revizije bili su:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na poslovanje
- provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem.

Područja revizije određena su na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti zbog prijave ili pogreške. Radi procjene rizika, provjerene su unutarnje kontrole značajne za pripremu, sastavljanje i objavu financijskih izvještaja.

Kriteriji za izražavanje mišljenja

Kriteriji za izražavanje mišljenja o financijskim izvještajima su:

1. Zakon o proračunu
2. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18)
3. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 3/15, 93/15, 2/17, 28/17 i 112/18).

Kriteriji za izražavanje mišljenja o usklađenosti poslovanja su:

1. Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave
2. Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i energetike
3. Zakon o proračunu
4. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama (Narodne novine 26/10 i 120/13)
5. Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 52/13 i 94/14)
6. Zakon o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18)
7. Zakon o energetske učinkovitosti (Narodne novine 127/14 i 116/18)
8. Zakon o državnim službenicima (Narodne novine 92/05, 107/07, 27/08, 34/11, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12 – pročišćeni tekst, 37/13, 38/13, 1/15, 138/15 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 61/17 i 70/19)
9. Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (Narodne novine 112/17, 12/18 i 2/19)
10. Zakon o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16)
11. Zakon o zaštiti zraka (Narodne novine 130/11, 47/14, 61/17 i 118/18)
12. Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18)

13. Zakon o zaštiti prirode (Narodne novine 80/13, 15/18 i 14/19)
14. Pravilnik o naknadi štete od životinja i strogo zaštićenih svojti (Narodne novine 114/17)
15. Zakon o vodama (Narodne novine 153/09, 63/11, 130/11, 56/13 i 14/14)
16. Zakon o vodama (Narodne novine 66/19)
17. Zakon o koncesijama (Narodne novine 143/12 i 69/17)
18. Uredba o uvjetima davanja koncesija za gospodarsko korištenje voda (Narodne novine 89/10, 46/12, 51/13 i 120/14)
19. Zakon o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 94/13, 73/17 i 14/19)
20. Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. (Narodne novine 3/17)
21. Uputa o planiranju i provedbi postupka nabave robe, radova, usluga i provedbe projektnih natječaja (lipanj 2017.)
22. Zakon o istraživanju i eksploataciji ugljikovodika (Narodne novine 52/18 i 52/19).

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz prijašnjeg razdoblja i s podacima iz plana, u cilju utvrđivanja područja rizika. Također, pri utvrđivanju područja rizika, korištene su objave u elektroničkim medijima i tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Provjerena je dosljednost primjene zakona, drugih propisa i unutarnjih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnijih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke provjerene metodom uzorka. Također, korišteni su izvještaji u vezi s pojedinim aktivnostima Ministarstva. Provjerena je dokumentacija u vezi s obračunom plaća i naknada za zaposlene, izlaznim i ulaznim računima, ugovorima i drugo. Obavljeni su razgovori sa zaposlenicima Ministarstva i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba u vezi s poslovnim događajima.

Nalaz za 2019.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi i izdaci, imovina, obveze i vlastiti izvori te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2019. utvrđene su nepravilnosti i propusti koje se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje i potraživanja.

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

- 1.1. Prema odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, djelokrug Ministarstva obuhvaća poslove koji se odnose na zaštitu i očuvanje okoliša i prirode u skladu s politikom održivog razvoja Republike Hrvatske, upravljanje vodama te upravne i druge poslove iz područja energetike. Odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom iz srpnja 2013. propisano je, u roku od jedne godine od stupanja na snagu navedenog Zakona, donošenje 37 provedbenih propisa (pravilnici koje donosi Ministarstvo i uredbe koje na prijedlog Ministarstva donosi Vlada Republike Hrvatske), od čega je do rujna 2020. doneseno 19 provedbenih propisa, a 17 propisa nije doneseno (osam pravilnika i devet uredbi). Obveza donošenja Pravilnika o laboratoriju za analize otpada, proizvoda i ambalaže brisana je na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine 14/19). Provedbeni propisi koji nisu doneseni su: Pravilnik o naknadi zbog blizine neusklađenog odlagališta, Pravilnik o registru gospodarenja posebnim kategorijama otpada, Uredba o gospodarenju građevnim otpadom i otpadom koji sadrži azbest, Uredba o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom, Uredba o gospodarenju otpadnim gumama, Pravilnik i Uredba o gospodarenju otpadnim uljima, Pravilnik i Uredba o gospodarenju otpadnim brodovima, Pravilnik i Uredba o gospodarenju biootpadom, Pravilnik i Uredba o gospodarenju morskim otpadom, Pravilnik i Uredba o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, Pravilnik o informacijskom sustavu gospodarenja otpadom te Uredba o načinu i uvjetima utvrđivanja statusa usklađenosti odlagališta otpada. Prema pisanom obrazloženju Ministarstva, od 2013. do rujna 2020. doneseno je ukupno 60 provedbenih i zakonskih akata na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom, a prioritet pri donošenju imali su akti u vezi s ispunjenjem EU obveza i usklađenjem nacionalnog zakonodavstva sa zakonima EU-a. Obrazloženo je da Pravilnik i Uredba o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda nisu mogli biti doneseni prije završetka izrade Akcijskog plana za korištenje mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na pogodnim površinama (na temelju mjere 2.2.1. iz Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske 2017. – 2022.), koji je u završnoj fazi.

Državni ured za reviziju nalaže donošenje provedbenih propisa za čije su donošenje uspostavljeni potrebni preduvjeti, u skladu s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

1.2. U vezi s nalazom za donošenje provedbenih propisa za čije su donošenje uspostavljeni potrebni preduvjeti Ministarstvo u Očitovanju navodi da je u razdoblju od donošenja Zakona o održivom gospodarenju otpadom 22. srpnja 2013. bilo planirano donošenje 37 provedbenih propisa, a doneseno je ukupno 60 provedbenih i zakonskih akata. S obzirom na donesenih 60 provedbenih i zakonskih akata, u odnosu na 37 planiranih, razvidno je da je bilo potrebno donijeti niz izmjena i dopuna propisa radi usklađenja s EU legislativom te dva zakona. Sustavi za koje nisu doneseni posebni propisi oni su za koje već postoje pravilnici (npr. otpadna ulja) koji su na snazi i funkcioniraju, kao i oni koji nisu bili prioritetni, jer sustavi funkcioniraju i bez donošenja posebnih propisa (npr. informacijski sustav). Usklađenje nacionalnog zakonodavstva s EU propisima je prioritet u radu te su se sukladno tome mijenjali planovi donošenja propisa. Također, u Očitovanju se navodi da je protiv Republike Hrvatske od 2013. do danas u području gospodarenja otpadom bilo pokrenuto sedam EU pilota i šest povreda prava EU-a, a koji su zahtijevali prioritete i žurnost u usklađivanju nacionalnih propisa donošenjem novih ili izmjenama i dopunama postojećih propisa, kako bi se spriječilo moguće izricanje sankcija prema Republici Hrvatskoj. U Očitovanju se napominje da je 2018. donesen paket izmijenjenih EU direktiva iz područja gospodarenja otpadom s rokom za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva do 2021., što je zahtijevalo trenutačnu promjenu plana donošenja propisa usklađenu s novim zahtjevima spomenutih direktiva s prioritetnim donošenjem novog Zakona o gospodarenju otpadom, a njegova izrada je u tijeku. Nadalje se navode ograničeni administrativni kapaciteti odnosno veliki broj nepopunjenih radnih mjesta u sektoru koji priprema ove propise, kao i veliki angažman službenika sektora tijekom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije u 2020. uz intenzivne pripreme koje su trajale tijekom 2019., iz čega se može zaključiti da su se morali odrediti prioritete u radu, a to je ispunjenje EU obveza i usklađenje nacionalnog zakonodavstva s EU legislativom, vodeći pritom računa da sustav gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj funkcionira. Nadalje, navodi se da je zbog prenošenja u nacionalno zakonodavstvo pet EU direktiva iz područja gospodarenja otpadom izrađen prijedlog novog Zakona o gospodarenju otpadom, za koji je savjetovanje sa zainteresiranom javnošću završilo 13. prosinca 2020. te je u tijeku razmatranje primjedbi nakon čega će biti upućen u redovnu proceduru donošenja. Donošenjem novog Zakona o gospodarenju otpadom definirat će se novi provedbeni propisi koji će se donositi u narednom razdoblju. Slijedom svega naprijed navedenoga, za pojedine provedbene propise Zakona o održivom gospodarenju otpadom koji nisu doneseni nisu bili uspostavljeni svi potrebni preduvjeti, uključujući i prioritete vezano za EU obveze, a koji su određivali redoslijed i dinamiku donošenja provedbenih propisa tog Zakona.

1.3. Državni ured za reviziju ne osporava potrebu za ispunjenjem EU obveza, usklađenjem nacionalnog zakonodavstva s EU legislativom, kao ni potrebu da sustav gospodarenja otpadom funkcionira. Međutim, Zakon o gospodarenju otpadom donesen je sredinom 2013. i u primjeni je sedam godina. Tijekom proteklih godina Ministarstvo je bilo obvezno uspostaviti sve potrebne preduvjete i donijeti propisane provedbene propise, što nije učinjeno, te Državni ured za reviziju ostaje pri danom nalogu.

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Ministarstvo je obveznik primjene proračunskog računovodstva, prema odredbama Zakona o proračunu te drugim provedbenim propisima. Ustrojene su propisane poslovne knjige i sastavljeni propisani financijski izvještaji.

– Poslovne knjige

U poslovnim knjigama Ministarstva, u okviru potraživanja za prihode poslovanja, iskazana su potraživanja od Ministarstva kulture u iznosu od 1.040.420,00 kn. Navedena potraživanja preuzeta su u poslovne knjige Ministarstva na temelju odredbe članka 4. Zakona o prestanku važenja Zakona o Centru za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija (Narodne novine 46/18), a odnose se na usluge savjetovanja Ministarstva kulture za projekt javno-privatnog partnerstva Hrvatski povijesni muzej. Usluge su ugovorene na temelju Sporazuma o vođenju i koordinaciji investicijskog projekta javno-privatnog partnerstva Hrvatski povijesni muzej iz siječnja 2013. te dodatka Sporazuma iz listopada 2014. Prema odredbi članka 6. Sporazuma, CEI ima pravo naplatiti stvarno nastale troškove do obustave realizacije projekta, u roku od 30 dana nakon obustave realizacije projekta, od nadležnog tijela. U 2017. CEI je ispostavio račun sa specifikacijom izvršenih usluga. Ministarstvo kulture je u dopisu od 19. studenoga 2018. navelo da se projekt rekonstrukcije zgrade bivše Tvornice duhana Zagreb uz prenamjenu za potrebe i smještaj Hrvatskog povijesnog muzeja više ne ubraja u projekte javno-privatnog partnerstva te u međuvremenu nisu obavljene radnje po navedenom projektu, odnosno nisu isporučene usluge koje se navode u specifikaciji te prema propisima koji su na snazi ne postoji obveza plaćanja za činidbu koja nije nastala niti je izvršena. Prema obrazloženju odgovorne osobe Ministarstva, razmatra se otpis potraživanja s obzirom na navode Ministarstva kulture.

Državni ured za reviziju preporučuje provjeriti dokumentaciju na temelju koje su u poslovnim knjigama Ministarstva evidentirana potraživanja od Ministarstva kulture za usluge savjetovanja za projekt javno-privatnog partnerstva Hrvatski povijesni muzej te utvrditi je li evidentiranje tog potraživanja utemeljeno.

2.2. *Ministarstvo prihvaća nalaz za provjeru dokumentacije na temelju koje su u poslovnim knjigama evidentirana potraživanja od Ministarstva kulture za usluge savjetovanja te utvrđivanje je li evidentiranje tog potraživanja utemeljeno.*

3. Potraživanja

3.1. Koncem 2019. potraživanja iznose 1.408.647.121,00 kn. Umanjeno za ispravak vrijednosti potraživanja u iznosu od 17.515.793,00 kn iznose 1.391.131.328,00 kn. Odnose se na potraživanja za dane zajmove u iznosu od 1.184.410.080,00 kn, prihode poslovanja u iznosu od 173.316.200,00 kn i za depozite, jamčevne pologe i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo u iznosu od 50.920.841,00 kn.

Potraživanja za dane zajmove u iznosu od 1.184.410.080,00 kn odnose se na podzajmove dane Hrvatskim vodama iz zajmova primljenih od međunarodnih financijskih institucija (CEB, EIB i IBRD) u iznosu od 1.146.410.080,00 kn te na potraživanja od Hrvatske banke za obnovu i razvitak u iznosu od 38.000.000,00 kn.

Potraživanja od Hrvatskih voda odnose se na zajam Europske investicijske banke (EIB) i Razvojne banke Vijeća Europe (CEB) odobren za kapitalni projekt Financiranje vodnokomunalne infrastrukture u iznosu od 639.104.268,00 kn, Razvojne banke Vijeća Europe (CEB) u iznosu od 214.548.175,00 kn za Projekt zaštite od poplava te zajma Svjetske banke za projekt Zaštita od onečišćenja voda u priobalnom području – projekt Jadran II u iznosu od 180.057.537,00 kn i za kapitalni projekt Unutarnje vode u iznosu od 112.700.100,00 kn.

S obzirom na to da su određena potraživanja od Hrvatskih voda za podzajmove evidentirana i u Glavnoj knjizi državnog proračuna, u vrijeme obavljanja revizije Ministarstvo je po preporuci revizije u vezi s tim potraživanjima kontaktiralo Ministarstvo financija.

U vezi s potraživanjima za podzajam u iznosu od 214.548.175,00 kn dan iz zajma CEB-a, Ministarstvo financija navelo je da je potraživanje evidentirano i u Glavnoj knjizi državnog proračuna. Ministarstvo financija mišljenja je da je to potraživanje pravilno evidentirano u poslovnim knjigama Ministarstva te je navelo da će navedeno potraživanje isknjižiti iz Glavne knjige državnog proračuna kako ne bi bilo dvostrukog iskazivanja istog potraživanja u konsolidiranim financijskim izvještajima državnog, središnjeg i općeg proračuna.

U vezi s potraživanjima Ministarstva od Hrvatskih voda za podzajmove za druga tri projekta u iznosu od 931.861.905,00 kn, Ministarstvo financija nije se očitovalo.

U financijskim izvještajima Hrvatskih voda koncem 2019., u okviru obveza za zajmove, iskazane su obveze za zajmove realizirane putem Ministarstva financija (IBRD, EIB i CEB) u iznosu od 1.146.410.080,00 kn.

S obzirom na iznos iskazanih obveza Hrvatskih voda za zajmove, iz navedenih podataka proizlazi da su ista potraživanja od Hrvatskih voda za podzajmove iskazana i u financijskim izvještajima Ministarstva i u financijskim izvještajima državnog proračuna. Navedeno iskazivanje potraživanja od Hrvatskih voda utjecalo je na točnost podataka o potraživanjima iskazanim u konsolidiranim financijskim izvještajima državnog proračuna te središnje i opće države, jer su u tim financijskim izvještajima potraživanja od Hrvatskih voda iskazana u dvostruko većem iznosu od stvarnog.

Kako bi proračunski korisnici, koji koriste i povlače sredstva zajmova međunarodnih financijskih institucija, primljene zajmove ujednačeno knjigovodstveno evidentirali u poslovnim knjigama i iskazivali u financijskim izvještajima, Ministarstvo financija je početkom 2020. donijelo Uputu za evidentiranje zajmova od međunarodnih financijskih institucija u sustavu državnog proračuna. U Uputi je navedeno da se iznimno Uputa ne primjenjuje kada se Republika Hrvatska zadužuje kod međunarodnih financijskih institucija i zatim primljeni zajam prosljeđuje u obliku podzajma izvanproračunskom korisniku, pa je u tom slučaju proračunski korisnik, odnosno razdjel državnog proračuna nadležan za izvanproračunskog korisnika kojem se daje podzajam te da u okviru svojih pozicija i izvora namjenski primici planira i izvršava izdatke za dane zajmove izvanproračunskim korisnicima. Navedeno je da izvanproračunski korisnik ima obvezu otplate podzajma Republici Hrvatskoj, odnosno državnom proračunu. Uputa nije dovoljno jasna te ne uređuje u čijim se poslovnim knjigama treba evidentirati potraživanje za dani podzajam, odnosno tko je zadužen za naplatu tih potraživanja za podzajmove.

S obzirom na to da Uputa Ministarstva financija u vezi s evidentiranjem zajmova od međunarodnih institucija i davanjem podzajmova izvanproračunskim korisnicima nije dovoljno jasna, Državni ured za reviziju nalaže dogovoriti s Ministarstvom financija u čijim poslovnim knjigama trebaju biti evidentirana potraživanja od Hrvatskih voda za podzajmove u vezi s navedena tri projekta. U slučaju dogovora da ta potraživanja trebaju biti evidentirana u Glavnoj knjizi državnog proračuna, Ministarstvo ih treba isknjižiti iz svojih poslovnih knjiga kako u konsolidiranim financijskim izvještajima ne bi bila dvostruko iskazana.

- 3.2. U vezi s nalogom za dogovor s Ministarstvom financija u čijim poslovnim knjigama trebaju biti evidentirana potraživanja od Hrvatskih voda za podzajmove u vezi s tri projekta, Ministarstvo se očitovalo da će u okviru svojih mogućnosti pokušati u suradnji s Ministarstvom financija definirati uloge u evidentiranju potraživanja te sukladno tome postupiti. Također, Ministarstvo je mišljenja kako je navedeni nalog potrebno dati i Ministarstvu financija koje je nadležno davati upute iz područja proračunskog računovodstva, s obzirom na to da Ministarstvo ovaj nalog nije u mogućnosti samostalno provesti.

Provedba naloga i preporuka

- 1.1. Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju Ministarstva za 2017., o čemu je sastavljeno Izvješće. O financijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja izražena su bezuvjetna mišljenja. Revizijom za 2019. utvrđeno je da je postupljeno prema nalogu i preporukama.

U tablici u nastavku navode se nalog i preporuke iz prošle revizije i njihov status.

Tablica broj 4

Provedba naloga i preporuka iz prošle revizije

Redni broj	Naziv područja ili potpodručja	Godina prošle revizije	Nalog ili preporuka	Rok prema Planu provedbe naloga i preporuka	Status
	1	2	3	4	5
1.	Računovodstveno poslovanje	2016.	Predloženo je poduzeti aktivnosti u cilju prijenosa deviznih novčanih sredstava s računa Hrvatske banke za obnovu i razvitak Fondu za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost zbog korištenja za slične namjene.	konac 2017.	provedeno
2.	Rashodi	2013. 2014. 2015. 2016.	Naloženo je pri ugovaranju poslova putem ugovora o djelu postupiti u skladu s odredbama Zakona o državnim službenicima (isplata sredstava do 2,0 % ukupnog iznosa sredstava za osnovne plaće s doprinosima u tekućoj godini osiguranima za to tijelo).	svibanj 2018.	provedeno
3.		2013. 2014. 2015. 2016.	Predloženo je poduzeti aktivnosti u cilju efikasnijeg rješavanja zahtjeva oštećenika radi naknade štete koje nanesu životinje strogo zaštićenih divljih svojti.	konac 2018.	provedeno